

Förordning om miljökvalitetsnormer för utomhusluft;

SFS 2001:527

Utkom från trycket
den 25 juni 2001

utfärdad den 7 juni 2001.

Regeringen föreskriver¹ följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna förordning gäller miljökvalitetsnormer för utomhusluft enligt 5 kap. miljöbalken.

2 § Termerna *miljökvalitetsnorm* och *åtgärdsprogram* har samma innebörd i denna förordning som i 5 kap. miljöbalken.

3 § I denna förordning avses med

utomhusluft: utomhusluften med undantag av arbetsplatser samt väg- och tunnelbanetunnlar,

storstad: område med en befolkningskoncentration med mer än 250 000 invånare, eller, om befolkningskoncentrationen är högst 250 000 invånare, område med en sådan befolkningstäthet per kvadratkilometer att det är motiverat att utvärdera och säkerställa luftkvaliteten,

PM 10: partiklar som inte är större än att de kan passera genom ett selektivt intag som med 50 procents effektivitet skiljer av partiklar med en aerodynamisk diameter av 10 mikrometer, och

toleransmarginal: den förorening utöver miljökvalitetsnormen som, under perioden före det att normen skall ha uppfyllts, kan tolereras utan att åtgärdsprogram behöver upprättas för att minska föroreningsnivån.

Miljökvalitetsnormer

Kvävedioxid och kväveoxider

4 § Till skydd för människors hälsa får kvävedioxid efter den 31 december 2005 inte förekomma i utomhusluft med mer än

1. i genomsnitt 90 mikrogram per kubikmeter luft under en timme (timmedelvärde),

¹ Jfr rådets direktiv 96/62/EG av den 27 september 1996 om utvärdering och säkerställande av luftkvaliteten (EGT L 296, 21.11.1996, s. 55, Celex 31996L0062) och rådets direktiv 1999/30/EG av den 22 april 1999 om gränsvärden för svaveldioxid, kvävedioxid och kväveoxider, partiklar och bly i luften (EGT L 163, 29.6.1999, s. 41, Celex 31999L0030).

2. i genomsnitt 60 mikrogram per kubikmeter luft under ett dygn (dygnsmedelvärde), och

3. i genomsnitt 40 mikrogram per kubikmeter luft under ett kalenderår (årsmedelvärde).

Det värde som anges i första stycket 1 får överskridas 175 gånger per kalenderår (98-percentil) förutsatt att föroreningsnivån aldrig överstiger 200 mikrogram per kubikmeter luft under en timme mer än 18 gånger per kalenderår (99,8-percentil).

Det värde som anges i första stycket 2 får överskridas 7 gånger per kalenderår (98-percentil).

5 § I områden där det är minst 20 kilometer till närmaste storstad eller 5 kilometer till annat bebyggt område, industriell anläggning eller motorväg gäller, i stället för vad som sägs i 4 §, att kväveoxider inte får förekomma i utomhusluft med mer än i genomsnitt 30 mikrogram per kubikmeter luft under ett kalenderår (årsmedelvärde).

Svaveldioxid

6 § Till skydd för människors hälsa får svaveldioxid inte förekomma i utomhusluft med mer än

1. i genomsnitt 200 mikrogram per kubikmeter luft under en timme (timmedelvärde) och

2. i genomsnitt 100 mikrogram per kubikmeter luft under ett dygn (dygnsmedelvärde).

Det värde som anges i första stycket 1 får överskridas 175 gånger per kalenderår (98-percentil) förutsatt att föroreningsnivån aldrig överstiger 350 mikrogram per kubikmeter luft under en timme mer än 24 gånger per kalenderår (99,7-percentil).

Det värde som anges i första stycket 2 får överskridas 7 gånger per kalenderår (98-percentil) förutsatt att föroreningsnivån aldrig överstiger 125 mikrogram per kubikmeter luft mer än 3 gånger per kalenderår (99-percentil).

7 § I områden där det är minst 20 kilometer till närmaste storstad eller 5 kilometer till annat bebyggt område, industriell anläggning eller motorväg gäller, i stället för vad som sägs i 6 §, att svaveldioxid inte får förekomma i utomhusluft med mer än

1. i genomsnitt 20 mikrogram per kubikmeter luft under perioden den 31 oktober t.o.m. den 31 mars (vintermedelvärde), och

2. i genomsnitt 20 mikrogram per kubikmeter luft under ett kalenderår (årsmedelvärde).

Bly

8 § Till skydd för människors hälsa får bly inte förekomma i utomhusluft med mer än i genomsnitt 0,5 mikrogram per kubikmeter luft under ett kalenderår (årsmedelvärde).

9 § Till skydd för människors hälsa får partiklar efter den 31 december 2004 inte förekomma i utomhusluft med mer än

1. i genomsnitt 50 mikrogram per kubikmeter luft under ett dygn (dygnsmedelvärde), och
2. i genomsnitt 40 mikrogram per kubikmeter luft under ett kalenderår (årsmedelvärde).

Det värde som anges i första stycket 1 får överskridas 35 gånger per kalenderår (90-percentil).

Kontroll av föroreningsnivåer

10 § Varje kommun skall kontrollera att miljökvalitetsnormerna i 4–9 §§ uppfylls inom kommunen. Kontrollen kan ske genom samverkan mellan flera kommuner. I fråga om de miljökvalitetsnormer som anges i 4 och 9 §§ skall föroreningsnivån kontrolleras även under tiden före det att miljökvalitetsnormerna skall ha uppfyllts.

Kontrollen skall ske genom mätningar, beräkningar eller annan objektiv uppskattning.

11 § I storstäder skall kontrollen av miljökvalitetsnormerna i 4, 6, 8 och 9 §§ ske genom mätning. I andra områden skall kontrollen ske genom mätning så snart det kan antas att en miljökvalitetsnorm kan komma att överskridas. Mätningarna enligt första och andra meningen får kompletteras med beräkningar för att nödvändig information om luftkvaliteten skall kunna erhållas.

12 § Om tidigare mätningar eller beräkningar enligt 10 och 11 §§ under en representativ tidsrymd visar att värdet för respektive genomsnittsperiod

1. överstiger den övre utvärderingströskeln enligt *bilaga 1*, skall kontrollen ske genom mätning som kan kompletteras med beräkning,
2. understiger den övre utvärderingströskeln enligt *bilaga 1*, får kontrollen ske genom en kombination av mätning och beräkning,
3. understiger den nedre utvärderingströskeln enligt *bilaga 1*, får kontrollen ske genom enbart beräkning eller objektiv uppskattning.

Första stycket 3 får dock inte tillämpas i storstäder i fråga om kvävedioxid och svaveldioxid.

13 § För kontrollen av att miljökvalitetsnormerna uppfylls får Naturvårdsverket meddela närmare föreskrifter om mätmetoder, beräkningsmodeller, utvärderingsmetoder, redovisning av mätresultat och godkännande av mätutrustning.

14 § Om kontrollen enligt 10–13 §§ visar att en miljökvalitetsnorm, i förekommande fall med tillägg av toleransmarginal enligt *bilaga 2*, kan antas komma att överskridas i en kommun, skall kommunen omedelbart underätta Naturvårdsverket och berörda länsstyrelser.

Åtgärdsprogram

15 § Efter en underrättelse enligt 14 § skall Naturvårdsverket undersöka behovet av att ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 5 § miljöbalken upprättas. Om Naturvårdsverket finner att ett åtgärdsprogram behövs skall verket i en rapport till regeringen föreslå att ett åtgärdsprogram upprättas och ange vem som bör upprätta programmet.

16 § En myndighet eller kommun som till följd av bestämmelserna i 5 kap. 5 § miljöbalken upprättat ett åtgärdsprogram skall sända en kopia av programmet till Naturvårdsverket och andra myndigheter och kommuner som berörs.

Information om föroreningsnivåer

17 § Kommunerna skall på lämpligt sätt tillhandahålla aktuell information om koncentrationerna av svaveldioxid, kvävedioxid och kväveoxider, partiklar och bly. Informationen skall alltid innehålla uppgifter om överskridanden av miljökvalitetsnormerna och om särskilt höga föroreningsnivåer enligt 18 § samt uppgifter om vilken bedömning som kommunerna gör i fråga om överskridanden och lämplig information om eventuella följder för människors hälsa.

Den information som avses i första stycket skall uppdateras varje dag. Uppdateringen skall avse de upplysningar som till följd av kontrollen enligt 10–12 §§ är tillgängliga för kommunerna. I fråga om bly är det tillräckligt att uppdateringen sker en gång per kvartal. Uppgifter om svaveldioxid och kvävedioxid skall, när så är möjligt, uppdateras en gång i timmen.

Informationen skall vara tillgänglig för allmänheten eller andra som är berörda eller har intresse av den.

18 § Vid särskilt höga föroreningsnivåer skall en kommun omedelbart underrätta allmänheten, Naturvårdsverket och berörda länsstyrelser. Detta gäller om föroreningsnivån i ett område som är representativt för luftkvaliteten och minst 100 kvadratkilometer stort eller i en storstad under tre på varandra följande timmar överstiger

1. i genomsnitt 350 mikrogram svaveldioxid per kubikmeter luft, eller
2. i genomsnitt 400 mikrogram kvävedioxid per kubikmeter luft.

19 § Informationen till allmänheten enligt 18 § skall ske genom press, radio eller TV eller på annat lämpligt sätt. Informationen skall innehålla

1. datum, tid och plats för överskridandet samt orsaken om den är känd,
2. prognos om förändring i koncentrationen,
3. prognos om vilka geografiska områden som berörs,
4. prognos om överskridandets varaktighet,
5. uppgifter om vilka grupper av befolkningen som berörs, och
6. uppgifter om hur de berörda grupperna skall skydda sig.

20 § Naturvårdsverket skall fullgöra de uppgifter i fråga om rapportering till EG-kommissionen som framgår av artiklarna 10 och 11 punkt 1 i rådets direktiv 96/62/EG av den 27 september 1996 om utvärdering och säkerställande av luftkvaliteten² och artiklarna 3, 5 och 7 i rådets direktiv 1999/30/EG av den 22 april 1999 om gränsvärden för svaveldioxid, kvävedioxid och kväveoxider, partiklar och bly i luften³. Rapporteringen skall ske enligt den zonindelning som Naturvårdsverket bestämmer.

Denna förordning träder i kraft den 19 juli 2001 då förordningen (1998:897) om miljökvalitetsnormer skall upphöra att gälla.

På regeringens vägnar

THOMAS BODSTRÖM

Kathrin Flossing
(Miljödepartementet)

² EGT L 296, 21.11.1996, s. 55, Celex 31996L0062.

³ EGT L 163, 29.6.1999, s. 41, Celex 31999L0030.

Utvärderingströsklar

Kvävedioxid		
Norm för timmedelvärde	Övre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 72 mikrogram per kubikmeter luft mer än 175 gånger under ett kalenderår (98-percentil)
	Nedre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 54 mikrogram per kubikmeter luft mer än 175 gånger under ett kalenderår (98-percentil)
Norm för dygnsmedelvärde	Övre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 48 mikrogram per kubikmeter luft mer än 7 gånger under ett kalenderår (98-percentil)
	Nedre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 36 mikrogram per kubikmeter luft mer än 7 gånger under ett kalenderår (98-percentil)
Norm för årsmedelvärde	Övre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 32 mikrogram per kubikmeter luft
	Nedre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 26 mikrogram per kubikmeter luft
Kväveoxider		
Norm för årsmedelvärde	Övre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 24 mikrogram per kubikmeter luft
	Nedre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 19,5 mikrogram per kubikmeter luft
Svaveldioxid (till skydd för människors hälsa, 6 §)		
Norm för timmedelvärde	Övre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 150 mikrogram per kubikmeter luft mer än 175 gånger under ett kalenderår (98-percentil)
	Nedre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 100 mikrogram per kubikmeter luft mer än 175 gånger under ett kalenderår (98-percentil)
Norm för dygnsmedelvärde	Övre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 75 mikrogram per kubikmeter luft mer än 3 gånger under ett kalenderår (99-percentil)
	Nedre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 50 mikrogram per kubikmeter luft mer än 3 gånger under ett kalenderår (99-percentil)
Svaveldioxid (till skydd för ekosystem, 7 §)		
Norm för vintermedelvärde	Övre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 12 mikrogram per kubikmeter luft
	Nedre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 8 mikrogram per kubikmeter luft
Norm för årsmedelvärde	Övre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 12 mikrogram per kubikmeter luft
	Nedre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 8 mikrogram per kubikmeter luft
Bly		
Norm för årsmedelvärde	Övre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 0,35 mikrogram per kubikmeter luft
	Nedre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 0,25 mikrogram per kubikmeter luft

Partiklar (PM10)		
Norm för dygnsmedelvärde	Övre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 30 mikrogram per kubikmeter luft mer än 7 gånger per kalenderår (98-percentil)
	Nedre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 20 mikrogram per kubikmeter luft mer än 7 gånger per kalenderår (98-percentil)
Norm för årsmedelvärde	Övre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 14 mikrogram per kubikmeter luft
	Nedre tröskel	Föroreningsnivån överskrider 10 mikrogram per kubikmeter luft

Toleransmarginaler**Kvävedioxid**

	Miljökvalitetsnorm med tillägg av toleransmarginal					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Norm för tim-medelvärde	112,5	108	103,5	99	94,5	90
Norm för dygns-medelvärde	75	72	69	66	63	60
Norm för års-medelvärde	50	48	46	44	42	40

Förklaring: År 2001 motsvarar toleransmarginalen 25 procent av den miljökvalitetsnorm som anges i 4 §. Toleransmarginalen reduceras den 1 januari 2002 och därefter var tolfte månad med lika årlig andel för att nå 0 procent den 1 januari 2006.

Partiklar (PM10)

	Miljökvalitetsnorm med tillägg av toleransmarginal				
	2001	2002	2003	2004	2005
Norm för dygns-medelvärde	75	69	62	56	50
Norm för års-medelvärde	48	46	44	42	40

Förklaring: År 2001 motsvarar toleransmarginalen för dygnsmedelvärdet 50 procent och för årsmedelvärdet 20 procent av den miljökvalitetsnorm som anges i 9 §. Toleransmarginalen reduceras den 1 januari 2002 och därefter var tolfte månad med lika årlig andel för att nå 0 procent den 1 januari 2005.